A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2007. január 11.*

A C-279/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) a Bírósághoz 2005. július 11-én érkezett, 2005. június 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Vonk Dairy Products BV**

és

a **Productschap Zuivel**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič (előadó) és E. Levits bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. március 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Vonk Dairy Products BV képviseletében J. H. Peek advocaat,

– a Holland Királyság képviseletében H. G. Sevenster és M. de Mol, meghatalmazotti minőségben,

– a Görög Köztársaság képviseletében I. Chalkias és S. Papaioannou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében C. Cattabriga és M. van Heezik, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. június 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet (HL L 351., 1. o.) 16–18. cikkének, valamint az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95 EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Vonk Dairy Products BV és a Productschap Zuivel (tejipari szakmai szövetség) közötti jogvita keretén belül terjesztették elő, az alapeljárás felperesének nyújtott differenciált export-visszatérítés visszavonásának, illetve 15%-kal növelt összege visszafizetésének tárgyában.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

A 3665/87 rendelet

3 A 3665/87 rendelet 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Jelen rendelet, az egyes termékekre vonatkozó különös közösségi szabályozásban foglalt kivételes rendelkezések sérelme nélkül, meghatározza az alábbi jogszabályok

által bevezetett vagy előírt export-visszatérítési rendszer, a továbbiakban: visszatérítési rendszer, alkalmazásának közös részletes szabályait:

[...]

– a 804/68 rendelet 17. cikke (tej és tejtermékek),

[...]".

4 Ugyanezen rendelet 4–6. cikke az alábbiakat mondja ki:

„*4. cikk*

(1) Az 5. és a 16. cikk sérelme nélkül, a visszatérítés kifizetése annak igazolásától függ, hogy az elfogadott kiviteli nyilatkozatok hatálya alá tartozó termékek változatlan állapotban, az elfogadástól számított 60 napon belül elhagyták-e a Közösség vámterületét.

[...]

5. cikk

(1) A differenciált vagy nem differenciált visszatérítés kifizetésének feltétele azon felül, hogy a termék ténylegesen elhagyta a Közösség vámterületét, az is, hogy – kivéve azt az esetet, ha az a tranziteljárás során *vis maior* következtében megsemmisült – egy harmadik országba, vagy adott esetben meghatározott harmadik országba importálták a kiviteli nyilatkozat elfogadását követő 12 hónapon belül:

a) amennyiben komoly kétség merül fel a termék tényleges rendeltetési helyét illetően;

[...]

Az első albekezdésben említett esetekben a 17. cikk (3) bekezdésének, illetve a 18. cikk rendelkezései irányadóak.

Ezen túlmenően, a tagállamok illetékes hatóságai további igazolást igényelhetnek minden visszatérítés tekintetében, amellyel számukra kielégítő módon igazolható, hogy a termék ténylegesen, változatlan állapotban piacra került az importáló harmadik országban.

[...]

Amennyiben komoly kételyek merülnek fel a termékek tényleges rendeltetési helyére vonatkozóan, a Bizottság felhívhatja a tagállamokat az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések alkalmazására.

[...]

6. cikk

Amennyiben a Közösség vámterületének elhagyása előtt az elfogadott vámnyilatkozat hatálya alá tartozó termék az exportáló tagállam területén kívüli közösségi területen halad át, azt, hogy a termék elhagyta a Közösség vámterületét, a 2823/87 rendelet 1. cikkében foglalt, T5 ellenőrzőpéldány megfelelően záradékolt eredetijével kell igazolni.

[...]"

5 A 3665/87 rendelet 16. és 17. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„16. cikk

(1) Ahol a rendeltetési hely szerint változik a visszatérítés ráta, a visszatérítést a 17. és 18. cikkben megállapított további feltételek szerint kell kifizetni.

[...]

17. cikk

(1) A termékeket a kiviteli nyilatkozat elfogadásának napjától számított 12 hónapon belül, változatlan állapotban importálni kell abba a harmadik országba vagy azon harmadik országok valamelyikébe, amelyre a visszatérítés vonatkozik; [...]

(3) Egy termék akkor tekinthető importáltnak, ha a szabad forgalomba bocsátás vámalakiságait elvégezték."

6 Ugyanezen rendelet 18. cikke tartalmazza valamennyi olyan igazoló dokumentum felsorolását, amelyet az exportőröknek be kell nyújtaniuk annak bizonyítására, hogy a termék a forgalomba bocsátáshoz megfelel valamennyi vámalakiságnak. Az e rendelkezésben előírt igazolások között szerepel a szállítólevél másolata is.

7 A 18. cikk több alkalommal módosításra került, ám e módosítások a jelen ügy kimenetele szempontjából nem relevánsak.

8 A 3665/87 rendelet 23. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ha az előlegként kifizetett összeg nagyobb, mint a kivitel, vagy az egyenértékű kivitel esetén ténylegesen fizethető összeg, az exportőrnek vissza kell fizetnie a két összeg közötti különbség 15%-kal növelt összegét.

[...]".

A 2988/95 rendelet

9 A 2988/95 rendelet 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében.

(2) Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt."

10 A 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább három éves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

[...]"

A nemzeti szabályozás

11 Az 1992. június 4-i törvénnyel (Stb. 1992. 422. sz.) módosított, az áruk importjának és exportjának szabályozásáról szóló, 1962. július 5-i törvény (Wet houdende een regeling op het gebied van de invoer en de uitvoer van goederen) (Stb. 1962. 295. sz.) az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az illetékes miniszter visszavonhat bármely engedélyt, visszatérítést, támogatást vagy mentességet, amennyiben az ezek igénylése során benyújtott adatok pontatlannak vagy hiányosnak bizonyulnak oly módon, hogy a kérelemről más határozat született volna, amennyiben vizsgálata során tökéletesen ismertek voltak a pontos körülmények.

(2) Bármely, az Európai Közösségek valamely intézménye által elfogadott rendelet végrehajtásának keretén belül nyújtott támogatás vagy visszatérítés ugyancsak visszavonható, amennyiben az ezen intézmények valamelyike által elfogadott, alkalmazandó rendelkezésből az következik, hogy a kedvezményezett a fenti támogatásra vagy visszatérítésre nem volt jogosult."

12 A mezőgazdasági termékek importjáról és exportjáról szóló, 1981. március 9-i rendelet (Regeling in- en uitvoer landbouwgoederen) (Stcrt. 50., 1981.) 1., 85. és 118. cikke, valamint I. melléklete értelmében, amely rendelkezések a jelen ítélet előző pontjában említett törvény 11. cikke alapján kerültek elfogadásra, a Productschap Zuivel illetékes a sajt tekintetében alkalmazandó visszatérítések odaítélése és visszavonása tekintetében.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 1988 és 1994 között az alapeljárás felperese minden évben 300, összesen tehát 2100 szállítmány „pecorino" sajtot exportált az Amerikai Egyesült Államokba.

14 Ezen export után a felperes az alapeljárás alperesétől megkapta a 3665/87 rendelet alapján megállapított differenciált visszatérítéseket, amelyek véglegessé váltak az átadott biztosítékok feloldása folytán, amikor az alapeljárás alperese kézhez kapta az azt igazoló iratokat, hogy fenti szállítmányokat szabad forgalomba bocsátották az Egyesült Államokban.

15 A szóban forgó sajtra vonatkozó fenti visszatérítések összege magasabb volt az Egyesült Államokba irányuló, mint a Kanadába irányuló export esetében.

16 A Bírósághoz benyújtott iratokból kiderül, hogy a Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (a holland mezőgazdasági, természetvédelmi és halászati minisztérium) alá tartozó Algemene Inspectiedienst (általános felügyeleti hatóság, a továbbiakban: AID) folytatta le az alapügy tárgyát képező sajtexportokra vonatkozó első vizsgálatot.

17 Miután ez a vizsgálat szabálytalanságokat tárt fel az alapeljárás felperesének terhére, az AID felhívta a New York-i US Customs-t (egyesült államokbeli vámhatóság) hogy indítson igazgatási eljárást az ezen, 1988 és 1994 közötti időszakban folytatott exportok vonatkozásában.

18 Ez a második vizsgálat rámutatott, hogy az említett időszak folyamán 75 szállítmány sajtot (vagyis összesen mintegy 1,47 millió kilógrammot) szinte azonnal újraexportáltak Kanadába az Orlando Food Corporation, az alapeljárás felperesének egyesült államokbeli ügynöke útján, az esetek túlnyomó részében a National Cheese & Food Company, Ontario állambeli székhelyű vállalkozás címére. Ugyanezen vizsgálat fényt derített továbbá arra is, hogy az alapeljárás felperesének szerepe nem korlátozódott a szóban forgó sajt Egyesült Államokba történő exportálására, hiszen tájékoztatták a Kanadába irányuló transzferekről is, továbbá részt vett a szállítmányok ezen országban történő eladásában is. Ezen túl e tárgyban levélváltás is történt az alapeljárás felperese és a National Cheese & Food Company vállalkozás között.

19 E második vizsgálatot követően a roermondi (Hollandia) Officier van Justitie (ügyész) okirathamisítás gyanújával nyomozást indított az alapügy felperese, valamint felelősei ellen, hiszen a differenciált visszatérítés iránti kérelmek vélelmezhetően okirathamisítást valósítottak meg, mivel a fogyasztás rendeltetési helyeként az Egyesült Államokat jelölik meg, noha egyes sajtszállítmányokat Kanadába szállítottak, és ott is hoztak forgalomba. Az AID átadta az első nyomozás eredményeit az 1997. március 5-i jegyzőkönyvbe foglalva.

20 1997. szeptember 18-i levelében az alapeljárás alperese tájékoztatta az alapeljárás felperesét, hogy megkapta a jelen ítélet előző pontjában említett jegyzőkönyvet, amelynek egy példányát mellékelte is e levélhez.

21 2001. április 18-i határozatával az alapeljárás alperese visszavonta az export-visszatérítés nyújtása tárgyában hozott határozatait a 75 vitatott szállítmány tekintetében, és elrendelte 2 795 841,72 NLG visszafizetését, amely az egyrészt az Egyesült Államok, másrészt Kanada tekintetében alkalmazandó differenciált visszatérítések közötti különbség 15%-kal növelt összegének felel meg.

22 Miután az alapeljárás alperese az alapeljárás felperese által e határozat ellen benyújtott panaszt mint megalapozatlant elutasította, ez utóbbi keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Keresete alátámasztására az alapeljárás felperese arra hivatkozott, hogy eleget tett a 3665/87 rendelet 4. cikkében, 17. cikke (3) bekezdésében és 18. cikkében foglalt valamennyi feltételnek ahhoz, hogy a szóban forgó sajt vonatkozásában differenciált visszatérítéshez juthasson, továbbá hogy e szállítmányok némelyikének későbbi Kanadába irányuló újraexportálásása semmiféle következménnyel nem jár e visszatérítések nyújtása vonatkozásában. E tekintetben a Bíróság C-110/99. sz. Emsland-Stärke-ügyben 2000. december 14-én hozott ítéletére (EBHT 2000., I-11569. o.) hivatkozik, és úgy véli, ezen ítélet értelmében az alapeljárás alperese nem bizonyította az ő terhére visszaélésszerű magatartás meglétét. Ennélfogva az alapeljárás felperese úgy véli, hogy az alapeljárás tárgyát képező visszatérítések számára nem jogalap nélkül kerültek kifizetésre, és véglegesekké váltak azt követően, hogy benyújtotta az egyesült államokbeli import, valamint a szabad forgalomba bocsátás bizonyítékát.

23 Az alapeljárás felperese továbbá úgy véli, hogy a neki felrótt szabálytalanság nem folyamatos, és nem is ismételt, mivel az általa az Egyesült Államokba exportált szállítmányok nagy része nem került újraexportálásra, ebből pedig azt a következtetést vonja le, hogy az elévülési határidő nem szakadt meg. Ugyanis a nyomozás tárgya okirathamisítás volt, nem pedig a viszatérítés visszavonása vagy a visszafizetés elrendelése. Ezen túl a fenti nyomozást az alapeljárás alperesétől különböző hatóságok végezték, miáltal ez nem tekinthető megszakító cselekménynek. Az alapeljárás felperese hozzáteszi, hogy sem az 1997. március 5-i jegyzőkönyv, sem az alapeljárás alperesének 1997. szeptember 18-án kelt levele nem pontosítja, hogy mely iratokkal szemben merült fel gyanú.

24 Végezetül pedig az alapeljárás felperese úgy véli, hogy az alapeljárás alperesének a visszatérítendő összeg 15%-kal történő növelésének tárgyában hozott határozata nem alapulhatott a 3665/87 rendeleten, mivel a differenciált visszatérítés kizárólag politikai okokból került bevezetésre.

25 Az alapeljárás alperese megalapozatlannak tartja a keresetet. Álláspontja szerint a differenciált visszatérítések kifizetése szempontjából alapvető fontosságú, hogy az érintett termékek ténylegesen eljussanak rendeltetési piacukra. Úgy véli tehát, az, hogy a szóban forgó sajt bizonyos mennyiségét Kanadába újraexportáltak, az alapeljárás tárgyát képező export-visszatérítések visszafizetését vonja maga után. A Bíróság C-27/92. sz. Möllmann-Fleisch-ügyben 1993. március 31-én hozott ítéletéből (EBHT 1993., I-1701. o.) kiindulva úgy véli, hogy az importra vonatkozó iratok a 3665/87 rendelet értelmében a differenciált visszatérítések nyújtása tekintetében csupán megdönthető bizonyítékoknak tekinthetők. Következésképpen úgy véli, e visszatérítések jogosulatlanul kerültek kifizetésre.

26 Az elévüléssel kapcsolatban az alapeljárás alperese arra hivatkozik, hogy 2001. április 18-i határozatát, amellyel elrendelte a visszafizetést, a 2988/95 rendeletben előírt határidőn belül hozta. Ugyanis ez a határidő csak az utolsó export-ügyletet követően nyílt meg, amelyre a kiviteli nyilatkozat tanúsága szerint 1994. szeptember 28-án került sor. Az elévülési határidő ezt követően 1997 júliusában a nyomozás keretén belül ekkoriban végzett házkutatás folytán megszakadt, valamint 1997. szeptember 18-án, amikor az alapeljárás felperese megküldte az 1997. március 5-i jegyzőkönyvet.

27 Ilyen körülmények között a Collège van Beroep voor het bedrijfsleven úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) A 3665/87/EGK rendelet 16–18. cikkét a tényállás megvalósulásának idején hatályos változatában akként kell-e értelmezni, hogy amennyiben a differenciált

visszatérítések véglegesen kifizetésre kerültek az importra vonatkozó dokumentumok elfogadását követően, az áru későbbiekben megállapított újraexportálása kizárólag az exportőr visszaélésszerű magatartása esetén teszi jogalap nélkülivé a visszatérítések kifizetését?

2) Amennyiben az első kérdésre nemleges választ kell adni, melyek azok a szempontok, amelyek alapján meghatározható, hogy az áru újraexportálása milyen körülmények között teszi jogalap nélkülivé a véglegesenkifizetett differenciált visszatérítéseket?

3) Mely szempontok alapján értékelhető, hogy valamely szabálytalanság folyamatos vagy ismételt-e a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében? [P]ontosabban: [...] a szabálytalanság folyamatosnak vagy ismételtnek tekintendő-e, amennyiben egy meghatározott időszak [folyamán végrehajtott] ügyletek összességének csupán viszonylag kis részét érinti, és az ügyletek, amelyek tekintetében a szabálytalanságot megállapították, mindig más szállítmányra vonatkoznak?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

28 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 3665/87 rendelet alapján véglegesen kifizetett differenciált visszatérítésekre vonatkozó visszavonási és visszafizettetési eljárás keretén belül a fenti visszatérítések jogalap nélküli voltának megállapításához szükséges-e az exportőr visszaélésszerű magatartásának a bizonyítása.

29 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a differenciált visszatérítés nyújtása a 3665/87 rendeletben, egyrészt a 4–6. cikkben, másrészt a 16–18. cikkben felsorolt feltételek együttes fennállásához kötött. Márpedig a Bíróságnak benyújtott iratokból kiderül, hogy az alapeljárás felperese alakilag kielégítette a fenti rendelet által előírt valamennyi feltételt, vagyis a szóban forgó visszatérítéseket számára véglegesen kifizették. Különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy az alapeljárás alperese nem élt a 3665/87 rendelet 5. cikke (1) bekezdése a) pontjának negyedik albekezdésében és 18. cikkének (2) bekezdésében foglalt azon lehetőségével, hogy mielőtt a szóban forgó visszatérítések véglegessé válnának, további bizonyítékokat kérjen be annak bizonyítása végett, hogy az érintett termékek változatlan állapotban, ténylegesen piacra kerültek az importáló harmadik országban.

30 Meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat értelmében a fenti visszatérítések visszafizetését elrendelő határozat nem az importra vonatkozó dokumentáció hiányos voltából indul ki, amelyre az alapeljárás felperese hivatkozott, hanem abból a körülményből, hogy néhány sajtszállítmányt további harmadik országba exportáltak, szinte azonnal azok Egyesült Államokba történő importját követően.

31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi rendeletek alkalmazását nem lehet a gazdasági szereplők visszaélésszerű magatartására kiterjeszteni (a 125/76. sz. Cremer-ügyben 1977. október 11-én hozott ítélet [EBHT 1997., 1593. o.] 21. pontja és a fent hivatkozott Emsland-Stärke-ügyben hozott ítélet 51. pontja).

32 A 3665/87 rendelet alapján véglegesen nyújtott differenciált visszatérítések jogalap nélküli voltának megállapítása tehát, amennyiben az érintett termékek egészének egy részét szinte azonnal újrexportálták további harmadik országba, az exportáló visszaélésszerű magatartására utaló bizonyítékhoz kötött.

33 Ez a bizonyíték magában foglalja egyrészt olyan objektív körülmények együttes fennállását, ahol a közösségi szabályok formális betartása ellenére nem valósul meg e szabályok célja, másrészt egy szubjektív elem, a közösségi szabályok alapján

előnyszerzésre irányuló szándék fennállását, azáltal hogy mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket (a C-515/03. sz. Eichsfelder Schlachtbetrieb ügyben 2005. július 21-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-7355. o.] 39. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E szubjektív elem megléte főként az exportőr, a visszatérítések kedvezményezettje, valamint az importáló országtól különböző harmadik országba importáló importőr közötti összejátszás bizonyításával állapítható meg.

34 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak megállapítása, a bizonyításra vonatkozó nemzeti szabályok figyelembevétele mellett, és ügyelve arra, hogy a közösségi jog hatékonysága ne sérüljön, hogy az előtte folyó eljárásban tanúsítottak-e visszaélésszerű magatartást (a fent hivatkozott Emsland-Stärke-ügyben hozott ítélet 54. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, valamint a fent hivatkozott Eichsfelder Schlachtbetrieb ügyben hozott ítélet 40. pontja).

35 A holland kormány e tekintetben úgy véli, hogy az exportőr visszaélésszerű magatartását a fent hivatkozott Emsland-Stärke-ügyben hozott ítélet értelmében kizárólag abban az esetben kell bizonyítani, ha a visszatérítések nyújtásának valamennyi alaki feltétele teljesül, ami az alapeljárásban nem valósul meg, mivel a Kanadába újraexportált sajtszállítmányokat nem bocsátották forgalomba az Egyesült Államok piacán, így nem teljesült a harmadik országban történő forgalomba bocsátásnak a 3665/87 rendelet 17. cikke (3) bekezdésében foglalt feltétele.

36 Ennek az érvnek nem lehet helyt adni. Ugyanis egyrészt a jelen ítélet 28. pontjából következik, hogy az alapeljárás felperese alakilag kielégítette az alapügyben érintett differenciált visszatérítések nyújtására a 3665/87 rendelet által előírt valamennyi feltételt, beleértve az említett rendelet 17. cikkének (3) bekezdésében foglaltakat, így

a szóban forgó visszatérítéseket véglegesen kifizették számára, anélkül hogy az érintett tagállam illetékes hatóságai szükségesnek ítélték volna, hogy előzetesen, e rendelet 5. cikke (1) bekezdése a) pontjának negyedik albekezdése alapján további igazolásokat igényeljenek a termékeknek az importáló harmadik ország piacára való tényleges, változatlan állapotban történt piacra kerülése tekintetében. Másrészt, amint az jelen ítélet 31. pontjában kifejtésre kerül, az alapeljárásban érintett tagállam nem rendelkezik jogalappal a véglegesen kifizetett visszatérítések visszafizetésének elrendelésére, hacsak megállapításra nem kerül az exportáló részéről a visszaélésszerű magatartás.

37 A holland kormánnyal azonos irányban érvelve a görög kormány kiemeli, hogy abból a körülményből, hogy az alapügyben nem teljesült az a feltétel, miszerint a terméknek piacra kell kerülnie az importáló harmadik országban, az következik, hogy elrendelhető a jogalap nélkül kifizetett differenciált visszatérítések visszafizetése a 2988/95 rendelet rendelkezései alapján, anélkül hogy bizonyítani kellene az exportőr visszaélésszerű magatartását. Ezen érvnek nem lehet helyt adni, mivel, amint az a jelen ítélet 31. pontjában megállapítást nyert, az alapügyben érintett, 1988 és 1994 közötti időszak ügyleteire vonatkozóan jogalap nélkül kifizetett differenciált visszatérítések visszafizetéséhez az exportőr visszaélésszerű magatartására utaló bizonyíték szükséges. Következésképpen a szabálytalanságnak a 2988/95 rendelet 1. cikke szerinti fogalmát e vonatkozásban nem lehet figyelembe venni.

38 A fenti megfontolások alapján azt a választ kell adni az első kérdésre, hogy a 3665/87 rendelet alapján véglegesen kifizetett differenciált visszatérítésekre vonatkozó visszavonási és visszafizettetési eljárás keretén belül a fenti visszatérítések jogalap nélküli voltának megállapítását alá kell támasztani az exportőr visszaélésszerű magatartásának a nemzeti jog rendelkezéseivel összhangban szerzett bizonyítékával.

A második kérdésről

39 Tekintettel az első kérdésre adott igenlő válaszra, a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A harmadik kérdésről

40 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, mely szempontok alapján lehet értékelni, hogy valamely szabálytalanságot a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében folyamatosnak vagy ismételtnek kell-e tekinteni. E bíróság kérdése különösen olyan helyzetre vonatkozik, amikor a szabálytalanság a meghatározott időszakban végzett ügyletek összességének viszonylag csekély részére vonatkozik, és mindig más szállítmányt érint.

41 Amint azt a főtanácsnok is hangsúlyozta indítványának 82. pontjában, a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése szerint valamely szabálytalanság akkor tekinthető folyamatosnak vagy ismételtnek, ha azt olyan közösségi piaci szereplő követi el, aki hasonló, a közösségi jog ugyanazon rendelkezését sértő ügyletek összességéből tesz szert gazdasági előnyre.

42 E tekintetben nem bír jelentőséggel, hogy – mint a jelen ügyben – a szabálytalanság a meghatározott időszakban végzett ügyletek összességének viszonylag csekély részére vonatkozik, és hogy azon ügyletek, amelyek tekintetében a szabálytalanságot megállapították, mindig más szállítmányra vonatkoznak. Ezen körülmények ugyanis nem meghatározóak annak megállapítása szempontjából, hogy folyamatos vagy ismételt szabálytalanság áll-e fenn, mivel ennek hiányában a piaci szereplőket arra biztatnák, hogy ügyleteik mesterséges megosztásával kerüljék el a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének az alkalmazását.

43 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata – a bizonyításra vonatkozó nemzeti szabályok figyelembevétele mellett, és ügyelve arra, hogy a közösségi jog hatékonysága ne sérüljön –, hogy az előtte folyó eljárásban megvalósult-e folyamatos vagy ismételt szabálytalanság.

44 A fentiek összessége alapján a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében valamely szabálytalanság akkor tekinthető folyamatosnak vagy ismételtnek, ha azt olyan közösségi piaci szereplő követi el, aki hasonló, a közösségi jog ugyanazon rendelkezését sértő ügyletek összességéből tesz szert gazdasági előnyre. E tekintetben nem bír jelentőséggel, hogy a szabálytalanság a meghatározott időszakban végzett ügyletek összességének viszonylag csekély részére vonatkozik, és hogy azon ügyletek, amelyek tekintetében a szabálytalanságot megállapították, mindig más szállítmányra vonatkoznak.

A költségekről

45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet alapján a véglegesen kifizetett differenciált visszatérítésekre vonatkozó visszavonási és visszafizettetési eljárás keretén belül a fenti visszatérítések jogalap nélküli voltának megállapítását alá kell támasztani az exportőr visszaélésszerű magatartásának a nemzeti jog rendelkezéseivel összhangban szerzett bizonyítékával.**

2) **Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95 EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének értelmében valamely szabálytalanság akkor tekinthető folyamatosnak vagy ismételtnek, ha azt olyan közösségi piaci szereplő követi el, aki hasonló, a közösségi jog ugyanazon rendelkezését sértő ügyletek összességéből tesz szert gazdasági előnyre. E tekintetben nem bír jelentőséggel, hogy a szabálytalanság a meghatározott időszakban végzett ügyletek összességének viszonylag csekély részére vonatkozik, és hogy azon ügyletek, amelyek tekintetében a szabálytalanságot megállapították, mindig más szállítmányra vonatkoznak.**

Aláírások